

Týden GLOBÁLNÍHO Vzdělávání

2020

Přehled materiálů pro školy

Týden globálního vzdělávání je celoevropská iniciativa pořádaná North-South Centre při Radě Evropy. Akce je podpořena z prostředků Evropské unie a České rozvojové agentury a obsah nevyjadřuje stanoviska donorů a nezakládá zodpovědnost z jejich strany.

Aktivity

- **Skleníkový efekt** (25 minut, příp. více, pro 2. st. ZŠ, [ARPOK](#))
Chcete žákům vysvětlit základní fungování skleníkového efektu? Toto je ta pravá aktivita. Na základě přečteného textu v ní žáci vytvoří a graficky zpracují schéma fungování skleníkového efektu.
- **Příčiny a dopady klimatických změn** (25 minut, pro 2. st. ZŠ, [ARPOK](#))
Žáci zjišťují příčiny a dopady klimatických změn a zamýšlí se nad podílem člověka a jeho činností na změnách klimatu.

Tematické lekce do výuky (1 vyučovací hodina nebo sled více hodin)

- **Za vším hledej emise** (1 vyuč. hodina, pro 8., 9. tř. ZŠ, 1. r. SŠ, [ARPOK](#))
Žáci v lekci vysvětlí a uvedou konkrétní příklady vlivu lidské činnosti na zvyšující se množství skleníkových plynů v atmosféře. Také se seznámí s konkrétními lokalitami, kde k tomu nejvíce dochází a proč. V kontextu nezbytnosti ochrany klimatu budou pracovat s hlavními závěry hodnotící zprávy Mezivládního panelu pro klimatické změny.
- **Klima v tísní** (1 vyuč. hodina, pro SŠ, [Varianty, Člověk v tísní](#))
Žáci v lekci pochopí principy fungování klimatického systému i proces změny klimatu. Přemýšlí nad souvislostmi, jak dílčí změny klimatu ovlivňují celý systém planety.
- **Změny klimatu a já**, (2 vyuč. hodiny, pro 2. st. ZŠ a SŠ, [Varianty, Člověk v tísní](#))
Žáci se seznámí s konceptem uhlíkové stopy. Pomocí něho přemýšlí jednak, jak se ČR, EU a další státy podílí na změně klimatu, a také jak mohou oni sami přispět ke snížení dopadů klimatických změn.
- **Udržitelná města a obce** (1 vyuč. hodina, pro 7., 9. tř. ZŠ, [ADRA](#))
Žáci se v hodině zamýšlí nad problémy života v místě jejich bydliště, i obecně nad rozdíly a problémy života ve městě a na venkově. Seznámí se konkrétními příklady sídel, které nějaký problém úspěšně vyřešila. Lekce je věnována [11. cíli udržitelného rozvoje](#) (SDGs).
- **Dostupné a čisté energie** (1 vyuč. hodina, pro 7., 9. tř. ZŠ, [ADRA](#))
Žáci hodnotí problematičnost získávání energie z fosilních zdrojů a jeho důsledky pro člověka i životní prostředí. Seznamují se s klady a zápory obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie a jejich udržitelností. Lekce je věnována [7. cíli udržitelného rozvoje](#) (SDGs).

Týden globálního vzdělávání je celoevropská iniciativa pořádaná North-South Centre při Radě Evropy. Akce je podpořena z prostředků Evropské unie a České rozvojové agentury a obsah nevyjadřuje stanoviska donorů a nezakládá zodpovědnost z jejich strany.

Inspirace ze škol

- [Jak se u nás učí o klimatické změně \(Varianty, Člověk v tísni\)](#) - článek - Zajímá vás, jak jiní učitelé učí o klimatu a jeho změně? Inspirujte se jejich nápady a zkušenostmi!
- [Zahradní bomba \(program GLOBE, vzdělávací centrum TEREZA\)](#) - článek - Školy mohou tvořit a učit na své školní zahradě a tím i ovlivňovat místní klima. Navštivte v článku konkrétní školy, které už s tím začaly. Celá metodika práce se školní zahradou je [volně ke stažení](#).
- [Co je Tinyforest? Jak můžeme pomoci lesu? \(Les ve škole, vzdělávací centrum TEREZA\)](#) Jak mohou školy aktivně pomoci změně klimatu? Třeba si založit malý školní lesík - TinyForest, který nejen změní lokální klima, ale mohou ho využít i při výuce! Jak na to vám článek napoví.

Týden globálního vzdělávání je celoevropská iniciativa pořádaná North-South Centre při Radě Evropy. Akce je podpořena z prostředků Evropské unie a České rozvojové agentury a obsah nevyjadřuje stanoviska donorů a nezakládá zodpovědnost z jejich strany.

Odborné a metodické materiály ke změně klimatu pro učitele

- Online kurz [Klimatická změna \(Varianty, Člověk v tísni\)](#) vám zajímavě a zábavně podá všechny informace o změně klimatu, abyste o ní mohli bez problémů učit.
- Publikace pro pedagogy [Ochrana klimatu a ovzduší \(Centrum Veronica\)](#) vysvětluje problém globální změny klimatu.
- Informační [plakáty do výuky \(Zachraň jídlo\)](#) představují souvislosti mezi změnou klimatu, zemědělstvím a plýtváním jídlem. Texty jsou i v angličtině, lze je využít při výuce jazyků.
- Publikace pro pedagogy [Menu pro změnu \(Glopolis\)](#) upozorňuje na důvody, proč záleží na zodpovědné spotřebě potravin. Kromě odborných informací publikace nabízí inspirativní nápady do výuky ze škol.
- Video [Uměním pro klima \(Občanské noviny, ČT\)](#) ukazuje, jak i v uměleckých předmětech lze pracovat s tématem klimatu. Krátká reportáž představuje studenty pražské AVU a jejich umělecké a občanské aktivity, kterými se snaží podpořit ochranu klimatu. (stopáž: 8:10)
- [Rozhovor s ekopsychologem J. Krajhanzlem \(Aktuálně.cz\)](#), v němž se dozvíte, jak informace, kampaně, výzvy atd. o problému změny klimatu působí na lidskou psychiku. Jak na ně reagujeme a jak s nimi můžeme pracovat.
- Bulletin pro školy - číslo [VI/2020](#) prezentuje, jak jsou na tom české školy s výukou tohoto tématu a nabízí konkrétní způsoby, jak o něm s žáky mluvit. V čísle [VI/2019](#) se kromě adaptací na změnu klimatu a klimatickému studentskému hnutí můžete nechat inspirovat lekcí, jak film Krajina v tísni využít ve výuce.
- Informační brožura [Klimatická krize! Mýty a fakta o klimatické krizi \(Klimatická koalice\)](#) shrnuje mýty a fakta o změně klimatu, využívá jasné a jednoduché grafiky i odbornosti jednoho z autorů prof. B. Moldana.
- Série článků [Planeta v krizi \(Aktuálně.cz\)](#) může být jedním z příkladů, jak se média snaží o tématu odborně a seriózně informovat.

Týden globálního vzdělávání je celoevropská iniciativa pořádaná North-South Centre při Radě Evropy. Akce je podpořena z prostředků Evropské unie a České rozvojové agentury a obsah nevyjadřuje stanoviska donorů a nezakládá zodpovědnost z jejich strany.

Informační a odborná videa

- video [Příčiny globální změny klimatu \(Veronica\)](#) se věnuje představení příčin změny klimatu, pomocí jednoduché a srozumitelné grafiky a konkrétních příkladů je prezentuje. (stopáž 10:26)
- video [Dopady klimatické změny \(Veronica\)](#) jednoduchou vizuální formou pomocí konkrétních příkladů shrnuje dopady změny klimatu na planetu a lidstvo. (stopáž 12:49)
- video [Jak se adaptovat na klimatickou změnu? \(Veronica\)](#) představuje způsoby, jak se společnost může adaptovat na změnu klimatu a jak ho může chránit. Nechybí ani jasné jednoduché rady k ochraně klimatu pro každého z nás. (stopáž 13:00)
- Reportáž [Horká planeta \(Reportéři ČT\)](#) - Klima z různých perspektiv, úhlů, očima běžných lidí, vědců, politiků. (stopáž 25:00)
- Výukové video [Příčiny globální změny klimatu \(Veronica\)](#) vysvětlující změnu klimatu. (stopáž 10:26)
- Seriál [Klima mění Česko \(ČT\)](#) se věnuje změně klimatu v ČR. Seriál má 4 díly. (každý díl - stopáž 20:00)
- Dokument [Krajina za sto let v několika obrazech \(ČT\)](#) - je exkurzí do krajiny s prof. V. Cílkem a dalšími, Shrnuje a ukazuje konkrétní krajinné fenomény, jak a proč se mění krajina v souvislosti s klimatickou změnou. (stopáž 25min)
- Reportážní dokument [Horko v Česku \(ČT\)](#) o tom, jak se na klimatickou změnu dívá běžný Čech-od kuchaře v horské restauraci po babičku v domově důchodců. Pro výuku v různých předmětech je možno vybrat vhodné úryvky. (stopáž 50:00)
- Dokument [Krajina v tísní \(Varianty, Člověk v tísní\)](#) se zabývá tématem rovnováhy vody v české krajině a stavu klimatu v budoucnosti. (stopáž 53:00)

Týden globálního vzdělávání je celoevropská iniciativa pořádaná North-South Centre při Radě Evropy. Akce je podpořena z prostředků Evropské unie a České rozvojové agentury a obsah nevyjadřuje stanoviska donorů a nezakládá zodpovědnost z jejich strany.

Motivační videa do výuky

- [reportáž](#) (Aktuálně.cz) - o tom, jak jednoduchým symbolickým protestem pomocí tisíců párů bot podpořili známé osobnosti i obyčejní lidé ochranu klimatu před summitem ke změnám klimatu v Paříži v roce 2015. (stopáž 1:50)
- video [Invaze vetřelců](#), ([Greenpeace ČR](#)) - je návštěvou meziplanetární konference, na které zástupci odmítají pomoci Zemi, protože se o ní lidstvo nestará dobře. Video je vhodné k motivaci, proč a jak může každý z nás chránit planetu a klima, protože končí desaterem na ochranu Země. (stopáž 3:30)
- video [Nadějí jsi ty](#), ([Greenpeace ČR](#)) - rychlým sledem ukázek katastrof a neštěstí na Zemi chce motivovat k ochraně klimatu. (stopáž 1:05)
- video [Pouhá plastová lžička](#), ([Greenpeace ČR](#)) - pomocí dlouhého popisu vzniku plastové lžičky (od vzniku ropy až ke zpracování plastu) v kontrastu k jejímu velmi krátké jednorázovému použití chce motivovat k nepoužívání jednorázového nádobí. (stopáž 1:52, anglicky s titulky)
- video [Jak bude vypadat Země v budoucnu](#), kterým provází známý populární americký rapper Prince Ea, ukazuje Zemi za několik desítek let, kdy je už zničená lidským hospodařením. Řečník se omlouvám za krátkozrakost minulých generací a pomocí „tvrdých dat i emočních výzev“ podněcuje mladou generaci k ochraně planety. (stopáž 4:48, anglicky, možno použít slovenské titulky)
- videa Cíle udržitelného rozvoje (SDGs) formou krátkého kresleného příběhu představují globální cíle OSN (SDGs) a vyzývají k jejich naplňování, na kterém se může podílet každý z nás.
  - [Největší lekce pro svět 1. díl](#) (stopáž 6:22)
  - [Největší lekce pro svět - jak se každý může zapojit 2. díl](#) (stopáž 6:22)
- video [Česko mění svět](#) pomocí apelů známých českých osobností představuje mezinárodní cíle OSN a vyzývá k jejich společnému naplňování (stopáž 3:00)

Týden globálního vzdělávání je celoevropská iniciativa pořádaná North-South Centre při Radě Evropy. Akce je podpořena z prostředků Evropské unie a České rozvojové agentury a obsah nevyjadřuje stanoviska donorů a nezakládá zodpovědnost z jejich strany.

Nabídky akcí, soutěží a dalšího pro školy

- **Komiksová soutěž (ADRA)** - soutěž a možnost zapojit tvorbu komiksu do výuky na téma globálních cílů (SDGs), tedy i ochrany klimatu. K dispozici je i metodická podpora, jak s komiksem ve hodině pracovat a jak ho s žáky vytvořit.
- **Zapůjčení komiksově výstavy - Změna klimatu (ADRA)**, kterou tvoří žákovské a studentské komiksy na toto téma. Jsou k ní k dispozici i doprovodné vysvětlující texty. Výstava také podporuje interakci mezi návštěvníky.
- **CO2 liga (Veronica)** - projekt na celý školní rok, do kterého se může škola zapojit a věnovat se s metodickou (lekce, pracovní listy ap.) a odbornou podporou Ekologického institutu Veronica tomuto tématu.
- **Škola pro udržitelný život – žákovské mikroprojekty zaměřené na řešení klimatické změny (SEVER)** - projekt, který pracuje s metodikou programu Škola pro udržitelný život zaměřený na řešení klimatické změny v místě. Žáci spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro zmírnění či adaptaci na klimatickou změnu přímo ve své obci.

Týden globálního vzdělávání je celoevropská iniciativa pořádaná North-South Centre při Radě Evropy. Akce je podpořena z prostředků Evropské unie a České rozvojové agentury a obsah nevyjadřuje stanoviska donorů a nezakládá zodpovědnost z jejich strany.